

Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a.

Jaarverslag 2017

Inleiding

2017 was een 'gewoon' jaar als we naar de afgelopen jaren kijken. Dit keer geen grootscheeps evenement, maar we zaten zeker niet stil. Bovendien mag het jubileumboek 'Werkendam en haar inwoners rond 1940' gerust een huzarenstukje genoemd worden. Met deze publicatie werd de viering van het 25-jarig jubileum van de vereniging afgerond. Over andere activiteiten leest u verder in het verslag.

In 2017 ontvielen ons drie leden. De heer J.H. Verhoeven overleed in februari. In maart overleed de heer C.D. van Weelden. In september overleed de heer T. Verhoeven.

Twintig lidmaatschappen vervielen of werden opgezegd in het afgelopen jaar. We mochten 22 nieuwe leden verwelkomen. Per 1 januari 2018 telde onze vereniging in totaal 354 leden.

Activiteiten

Op 7 januari hielden we de Nieuwjaarsreceptie, een gezellig begin van het nieuwe jaar.

Tijdens de jaarvergadering op 15 maart werd de herziene uitgave van het boekje 'Werkendams dialect in woorden en spreekwijzen' gepresenteerd. De inconsequenties werden verwijderd, woorden en gezegden werden toegevoegd en ook werden in het boekje oude en unieke foto's van Werkendam en de Biesbosch opgenomen. Na de vergadering hield ons erelid Valentine Wikaart een lezing over Werkendammers en de VOC / Hendrik Hamel in Korea. Een interessante streekgenoot die als eerste de wereld liet kennismaken met het Zuid-Koreaanse volk.

Begin april verscheen onze nieuwe verenigingsfolder.

Op 19 mei gaf boswachter Jacques van der Neut in de Biesbosch Schuur een lezing over de Biesbosch: 'Van boerenland naar waterland'. De lezing werd ondersteund met prachtige foto's.

Ons Jubileumboek 'Werkendam en haar inwoners rond 1940' werd op 3 juni gepresenteerd. De inhoud van het nieuwe boek beschrijft de persoonlijke gegevens van de inwoners van Werkendam uit de jaren '40 en toont portretfoto's van meer dan 1250 Werkendammers uit die tijd. Verder is het boek aangevuld met unieke foto's van de straten en beroepen.

Het college van burgemeester en wethouders gaf gehoor aan onze uitnodiging en bezocht het Andries Visserhuis op 23 augustus. Een waardevolle ontmoeting.

Het Kampvuur vond plaats op Fort Bakkerskil, op 1 september. Thera van den Heuvel vertelde prachtige verhalen in dialect.

De vereniging was aanwezig op de Biesboschdag, georganiseerd door DES Werkendam op 23 september. Omdat onze gebruikelijke plaats op het Merweplein anders was ingevuld, kregen we een leuk alternatief onderkomen in voormalige winkel van slagerij Sas.

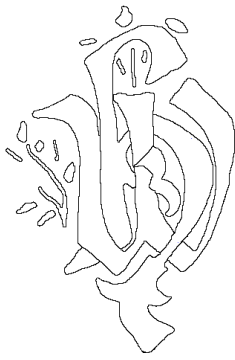
Op 26 oktober werd een prachtige digitale Fotowandeling gehouden; er kon van Sleeuwijk naar en door Werkendam 'gewandeld' worden.

Stichting Omzien & Gedenken en onze vereniging droegen bij aan het initiatief van Comité Holocaust Namenmonument Nederland | Altona. Gezamenlijk werden de namen van de negen in Werkendam en De Werken geboren Joden, die werden weggevoerd en omgebracht tijdens de Tweede Wereldoorlog, geadopteerd. Het Namenmonument wordt gerealiseerd in Amsterdam. Op 9 november werden certificaten in ontvangst genomen.

Verder wordt hele jaar door meegewerkt aan artikelen, helpen we met foto's en fungeren we als vraagbaak dan wel doorgeefluik.

Bestuurlijk

Het bestuur kwam 11 keer bij elkaar om te vergaderen. Per december 2017 is Kees Vreeken toetreden tot het bestuur van de Stichting Monumentenbehoud.

Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a.

Het werk van de commissies

Commissie Onderzoek en Documentatie / Subcommissie Genealogie

Verslag van de werkgroep: 'De leden van de commissie O&D bestaat uit Jan Visser, Ina Holster-Hakkers, Rina Groenenberg, Ad Paans en Martin Boot. Afgelopen jaar zijn Ad Paans en Martin Boot bezig geweest met het verzamelen van genealogische gegevens over Werkendamers, die rond 1940 in Werkendam woonden. Daar werden de pasfoto's, in het bezit van de vereniging, bij geplaatst. Dit heeft geresulteerd in het boek 'Werkendam en haar bewoner rond 1940', dat begin juni 2017 is verschenen. De werkgroep is nu bezig met het verzamelen van gegevens over de voormalige gemeente De Werken en Sleeuwijk, waaronder de dorpen Sleeuwijk, de Kille en de Werken vielen. Omdat we dit goed uitgewerkt willen hebben, nemen we daar ruimschoots de tijd voor. Hoe we dat willen publiceren is nog niet bekend. We zijn op zoek naar foto's van huizen en personen van rond 1940. De overige leden van de commissie zijn bezig met het uitzoeken van rouwadvertenties. Deze worden op alfabetische volgorde gerangschikt en later gescand.'

Subcommissie Archivering

Ook dit jaar mochten we weer een aantal boeken, foto's en klein materiaal ontvangen, waarvoor wij de gevers hartelijk danken. In het achterliggende jaar heeft Kees Brouwer weer diverse archiefzaken opgepakt. We zijn blij dat hij bereid was dit te doen. De komende tijd zullen we verder nadenken over hoe we op een goede en praktische wijze ons archief kunnen beheren.

Commissie Bibliotheek

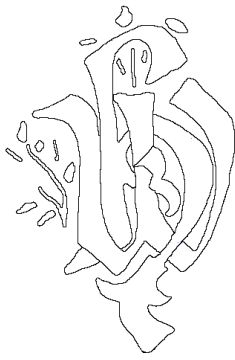
Verslag van de beheerders Nelly Doeland en Teus voor den Dag: 'Inmiddels zijn de boeken, die wij bij het begin van onze functie misten, weer terug in de bibliotheek. Wij hebben een middag samen met Kees Brouwer doorgebracht in het AVHuis om ons meer wegwijs te maken op de computer, waar al een bestand van de bibliotheek in stond, en hoe wij de boeken verder konden invoeren. Wij proberen op de ingeslagen weg verder te gaan.'

Commissie Website en Public Relations

De ingeslagen weg op gebied van PR werd vervolgd. Gebruik werd gemaakt van papieren en digitale media, vooral facebook en twitter. Ook de reclameschermen bij ondernemers worden gebruikt en natuurlijk is er berichtgeving via onze eigen website.

Commissie Effe Lùstere

Jaarverslag van de redactie: 'Ons ledenblad Effe Lùstere verscheen in 2017 tweemaal; in april en in september. In de Effe Lùstere in april (nummer 71) werden twee verhalen gepubliceerd van jong gestorven kinderen. Bas voor den Dag schreef over Dina voor den Dag en Nel van As schreef een artikel over Jantje van Elzelingen. Daarnaast verscheen de vaste rubriek '100 jaar geleden' van Thomas Westerhout. In Effe Lùstere in september (nummer 72) verscheen een verhaal over Dina Verheij, die na de bevrijding werd mishandeld omdat ze omgang had gehad met de Duitse bezetter. Thomas Westerhout schreef een artikel over Stoomboten in Werkendam. In de vaste rubriek van Thomas Westerhout schreef hij over het wel en wee in Werkendam van '75 jaar geleden'. Voor het tweede achtereenvolgende jaar verscheen de Effe Lùstere in de nieuwe vormgeving. Nog altijd vergt het samenstellen de nodige uren werk, reden dat het niet lukte om drie exemplaren te laten verschijnen. In 2018 moet volgens planning drie maal een Effe Lùstere verschijnen. Het jubileumnummer 75 moet eind 2018 verschijnen. De redactiecommissie bestond in 2017 uit Hannie Visser-Kieboom, Thomas Westerhout en Kees Vreeken.'

Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a.

Commissie Beheer Andries Visser-huis

Het AVhuis wordt door beheerster Liesbeth Kraaijeveld keurig schoongehouden en gezellig aangekleed. Het ventilatiesysteem is aangesloten en daar zijn we blij mee, want het betekent een daling van de luchtvochtigheid van 90% naar 50-60%. Doordat de verwarmingsketel is vervangen, blijft het ook behaaglijker in huis. Het archief werd enigszins opgeruimd en ook de zolder werd aangepakt. Er wordt nagedacht over een actie ter vervanging van de vloerbedekking. De vloer beneden wordt aangepakt in overleg met het stichtingsbestuur. Trouw verzorgen de gastvrouwen en -heren de ontvangst op zaterdagmorgen en ook dragen zij zorg voor verkoop van materialen.

Commissie Tuin en Onderhoud

De commissie Tuin en Onderhoud, bestaande uit Gerrit den Hollander, Annie Nap, Kees Ottevanger en Liesbeth Kraaijeveld, houdt de tuin en het straatwerk rondom het huis netjes bij. De buxus ziet er matig uit doordat de mot er nog altijd graag vertoeft. Bij warmer weer zal weer gesnoeid en gespoten worden.

Commissie Bezorging en verzending

De Effe Lüstere wordt, net als uitnodigingen en contributieverzoeken, altijd trouw rondgebracht door enkele leden van de vereniging. Coördinator is Jan Visser. Hij wordt geassisteerd door K. Groeneveld, B. voor den Dag, E. van Heukelum en C. Los. Zoveel mogelijk worden uitnodigingen en overige correspondentie (m.u.v. Effe Lüstere) digitaal verzonden.

Erfgoed Altena

De Historische Vereniging participeert in Erfgoed Altena. Namens de vereniging is Hannie Visser-Kieboom bestuurslid van Erfgoed Altena. Vanuit het bestuur van de Historische Vereniging bezoekt Kees Vreeken frequent de vergaderingen. Samen met Erfgoed Altena heeft de Historische Vereniging het initiatief genomen voor de reizende expositie 'Van Emmikhoven tot Altena', die dit najaar van start gaat.

Verslag: 'In januari heeft Erfgoed Altena op Fort Giessen voor de derde maal een netwerkbijeenkomst gehouden met erfgoedorganisaties uit de regio. Met de organisaties heeft Erfgoed Altena gesproken over de Erfgoed Visie, waarin ze aandacht vraagt voor de bescherming van ons (immateriële) erfgoed in de nieuwe gemeente Altena.

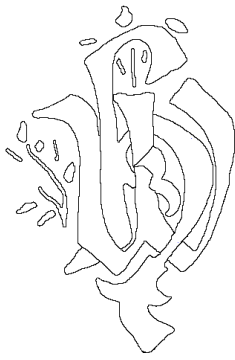
In mei heeft Erfgoed Altena een steunbetuiging getekend voor de nominatie van de Nieuwe Hollandse Waterlinie tot Werelderfgoed. In mei en in augustus bezocht Erfgoed Altena musea in de gemeente Werkendam en de gemeente Woudrichem. Een jaar eerder werden de musea in Aalburg bezocht. In 2018 verschijnt een toeristische kaart met alle musea in Altena deze wordt ontwikkeld in samenwerking met VVV Biesbosch Linie.

In september organiseerde Erfgoed Altena de jaarlijkse Open Monumentendag met als thema 'Boeren, burgers en buitenlui'. Voorafgaand aan het Monumentenweekend op 9 en 10 september hield ze een erfgoedavond met een lezing over de twee agrarische revoluties in Altena. In het weekend was een Boerenlandroute uitgestippeld langs monumentale boerderijen.

Op 12 september werd in het Biesbosch Museumeland een thema avond gehouden rond Cross Roads, een project van Erfgoed Brabant in aanloop naar 75 jaar bevrijding in 2019/2020.

Samen met de stichting Poëzie nam Erfgoed Altena op 25 november deel aan de eerste Brabantse Open Kerkendag. In het Sleeuwijks kerkje werd een programma gebracht met poëzie en muziek; tevens werd aandacht gevraagd voor behoud van ons religieus erfgoed. In december heeft Erfgoed Altena op verzoek van de gemeente Woudrichem een lijst met potentiële gemeentelijke monumenten van advies voorzien. Enkele afgewezen panden heeft zij als positief beoordeeld en geadviseerd deze wel aan te wijzen tot gemeentelijk monument.

In 2017 werd tevens een eerste aanzet gegeven voor de organisatie van de Slag om Altena; een Middeleeuws evenement dat in het teken staat van de samenvoeging tot één gemeente Altena. Dit evenement wordt georganiseerd in samenwerking met Erfgoed Altena, het Liniepadfestival en de Heeren van Altena.

Historische Vereniging Werkendam en De Werken c.a.

In 2017 heeft Erfgoed Altena opnieuw gewerkt aan het project Eerste Wereldoorlog. Het educatieparkje bij Fort Giessen is aangelegd, het parkje wordt in 2018 definitief opgeleverd. Erfgoed Altena krijgt van het Nationaal Militair Museum een kanon uit WO1 dat thans wordt gerestaureerd. De financiële afwikkeling met de provincie Brabant en het Prins Bernhard Cultuurfonds zijn wel afgerond in 2017.'

Monumentencommissie

Vertegenwoordiger in de Monumentencommissie namens onze vereniging is Valentine Wikaart-Derkzen. Haar verslag: 'De erfgoedcommissie vergadert iedere zes weken en heeft doorgaans een volle agenda. Naast de normale verzoeken voor veranderingen aan de diverse gemeentelijke monumenten en rijksmonumenten werd in 2016 de inventarisatie van de begraafplaatsen ter hand genomen. In een breed overleg werd gekeken naar de mogelijkheden en randvoorwaarden voor de ontwikkeling rond het huis van de familie Sigmond aan de Hoogstraat. Om de burgers beter van dienst te kunnen zijn bij nieuwe ontwikkelingen en eerder in overleg te komen, werd de commissie uitgenodigd ook deel te nemen aan het zeswekelijkse overleg van de afdeling ruimtelijke ordening. Daarnaast heeft het afgelopen jaar ook in het teken gestaan van de samenvoeging van de verschillende erfgoedcommissies en is diverse keren overleg gepleegd, om ook na de samenvoeging met een voor ieder tevredenstellend erfgoedbeleid en bijbehorende erfgoedcommissie te waken over het erfgoed van onze streek.'

Tot slot

Inmiddels hebben we alweer een grote activiteit achter de rug: aandacht voor de Watersnoodramp van 1953 met de focus op Werkendam door de expositie 'En toen kwam het water...' van 30 januari t/m 3 februari. We mogen tevreden zijn met ruim 800 bezoekers, waaronder ongeveer 250 basisschoolkinderen.

Het is de bedoeling om dit jaar correcties op het Jubileumboek uit te brengen. De vormgeving hiervan is nog niet duidelijk.

We nemen dit jaar afscheid van de gemeente Werkendam. Een reizende expositie, 'Van Emmikhoven tot Altena', start in september in Dussen en eindigt in december in Werkendam, zal een terugblik geven op de afgelopen gemeentelijke jaren.

Veel leden helpen ons het hele jaar door met van alles: tijdens een project, als vraagbaak, in een commissie, door het uitlenen van foto's en ander materiaal of door bemensing tijdens een expositie en braderie. Daar zijn we heel blij mee! Denkt u nu, ik kan ook wel bijdragen: laat het ons alstublieft weten. Het is een cliché, maar: samen kunnen we méér!

Corine Koek-Maasdam
secretaris